

ELŐFIZETÉSI FÖLTÉTELEK.

Vidéken és Léván házhoz küldve:

Egy évre 5 frt — kr.
 Hat hónap 2 frt 50 kr.
 Három hónap 1 frt 25 kr.
 Külföldi postautalvánnyal küldhető.
 Külföldi pénzek postautalvánnyal küldhetőek.
 Egyes számok 12 kr. árral kaphatók
 a kiadóhivatalban.

BARS.

HIRDETÉSEK

Negyha-ötös petit-sor egyszeri közlésért 7 kr
 kétszeriért 6 kr, többszöriért 5 kr áronmód.
 Bélyegdíj minden egyes beiktatásért 30 krajczár

A nyiltérben:
 minden négyha-ötös garmond sor díja 15 kr
 Velünk összekötésben levő hirdető-irodák, elő-
 szetünk, vagy a gyakori hirdetőik tetemes d'j
 kedvezményben részesülnek.

KÖZMŰVELŐDESI ÉS TÁRSADALMI HETILAP; EGYSZERSMIND BARSVÁRMEGYE HIVATALOS KÖZLÖNYE.

A közíratok a szerkesztőséghez: (Zöldkert-utca 31. sz.) küldendők.

Közíratok vissza nem adandók.

FELELŐS SZERKESZTŐ: HOLLÓ SÁNDOR.

Megjelen: hetenként egyszer.

- vasárnap reggel. -

A hirdetőseket, előfizetőseket s a reklamációkat a kiadóhivatalba

(Takarék- és Hitelintézet épület) kérjük utasítani.

A LAP KIADÓJA: NYITRAI ÉS TÁRSA.

Kis városi társadalom.

A társadalmi elszigeteltség, mely híven jellemzi a városok legújabb társadalmát, az egyre jobbra ébredő, szinte kiegyenlíthetetlennek látszó ellentétek mindig aktuálisnak teszik a kérdést. Általános és igen helyes nézet az, hogy a kisvárosi társadalomnak egészségesnek, egyöntetűnek kell lenni, mert hatásköre nem igen terjed túl a helyi viszonyok irányításán. A hullámok, melyek a vidéki városok társas életében felveretnek, nem csapnak át a parton, hanem újra visszaesnek a mederközepébe, a honnan kiindultak. A különböző társadalmi rétegek egymást kiegészítik, egyikre csak oly nagy a szükség, mint a másikra. Mert csak annak a városnak haladása és fejlődése van biztosítva, hol a társadalom tagjai egymást megértve erőköt a közjó és a közműveltség fejlesztésére fordítják.

És mégis dekadens állapotokról kell számot adnunk. Mint több oldalról hallottunk a napokban kritikát egy oly kisvárosi társadalmi életről, mint a milyen a miénk; két pontban a teljesen divergáló a nézetek. Abban, t. i. hogy nekünk társadalmi életünk nincs és hogy nagyon sok kedves „uri” ember él városunkban, akik együttvéve, egybetorrasztva, egy igen magas színvonalon álló társaságot volnának képesek alkotni; míg elszigetelve egymástól, sőt bizonyos fokig görbe szemmel nézve egymásra, bennük társaséletünk legértékesebb alkalmait kénytelen levén nélkülözni, még azok sem tartanak össze, akik a legkényesebb igények szerint is egy kalap alá valóknak lennének.

Igen érdekes és tanulságos foglalkozás egy hírlapíróra, kissé bővebben foglalkozni e visszás helyzettel s kutatni ama okokat, melyekre társadalmunk mai dekadens állapota lenne

TÁRCZA.

Krisztus urunk muzsikája.

Egyszer volt egy szegény ember s annak három fia. Ennek a szegény embernek egy fél lánca szőlőföldje volt minden gazdagsága, de abban sem volt nagy öröme, mert rájártak a seregélyek, erősen pusztították.

— Édes apám, mondja a legidősebb fia, kimegyek a szőlőbe, hogy elhessegessem a seregélyeket, mert különben nem szüretelünk.

— Jól van, fiam csak erredj.

Kimegy a legény a szőlőbe, ott pattogtat, durrogat a kendercsapós ostorával, hesegeti a seregélyeket. Eppen akkor talált arra menni Krisztus urunk, meg szent Péter s merthogy erősen megsomjuhoztak mindkettőn, vizet kértek a legénytől.

— Majd holnap, felelt a legény kurtán, ott a forrás, ahol ni, igyanak kendtek, ha szomjasak.

Krisztus urunk egy szóval sem kérte többet a legényt, csöndesen tovább ment, Péter meg utána. De egy jó hajításnyira sem mentek, úgy ellepték a seregélyek a szőlőt, hogy minden fűrtre jutott kettőhárom, s hiába durrogatott, hiába kiabált a legény, nem repültek el.

Haza megy este a legény s mondja nagy busan az apjának, hogy ő nem tudja megőrizni a szőlőt, annyi a seregély, mint a csillag az égen s meg sem rebbennek az ő durrogatására.

Másnap a középső legény ment ki, de az is éppen úgy járt mint a bátyja. Nem adott vizet Krisztus urunknak s el is lepték egyszeriben a szőlőt a seregélyek.

visszavezethető. — Sokan a jelenlegi politikai viszonyokat okolják, melyek — úgy mond — annyira feldúlták a kedélyeket, hogy barát barát ellen el van telve keserűséggel s hogy a legjobb ismerősök is szinte félnek találkozni egymással, nehogy a politikai szenvedélyek zsarátnoka, lángra kapva elpusztítson minden gyöngéd köteléket a szivekben.

Mi nem osztjuk azok felfogását, kik így gondolkoznak; mert nem akarjuk kezdetlegességgel vádolni egész társadalmunkat s mindenestre kivesszük a vád alól társadalmunk azon rétegét, melyhez szavunkat intezzük. — Lehetetlen, hogy olyan társadalom, mely képes felfogni az élet kellemetlenségeinek becsét, a politika változó áramlatától tegye függővé az alapvető s legnemesebb emberi affekciók értékesítését. Ezen már mi tud vagyunk és a politikai iskolázatlanság ilyen félszegségei nem fenyegetnek bennünket.

Az igazi okok egyike, mely társadalmi életünk ziláltságát előidézi, annak átmeneti állapota. Hiába tagadnánk, az evés-ivásnak — magnum áldomás — hagyományaitól nem igen tudjuk magunkat emenczipálni; szellemi étvágyunk és szomjúságunk még nem jött meg. — S a jó ebédek még mindig nagy vonzerővel vannak. Pazar lakomákban részt venni, ilyenekben másokat részesíteni, ambícióknak fő tárgyát képezi. S nincsen nagyobb örömmünk, mintha valakit ilyen alkalommal „elkészíthetünk.” Mert evés és ivás közben még van egy kis kedély bennünk; szellemünk kiad egy-két szikrát, tudunk szórakozni. Egy pár felköszöntőt is menesztünk, ha kell. De van-e olyan bátor ember, aki arra vállalkoznék, hogy egy magyar társaságot, kvaterkázás nélkül, pusztán a szellemi, vagy művészi szórakozás czimén, órákon át együtt fog tartani? Azt hisszük, hogy

ilyen vállalkozó ember nincs. Ugyan csak furán néznének arra a házigazdára, aki vacsora után a boros üvegeket és a szivaros skatulyákat elszedve vendégei előtt, így szólna vendégeihez: „uraim, hölgyeim, most tessék a másik szobába átsétálni, ott X. ur fogja Bethovent intrpretálni, aztán a magyar költészet újabb irányáról és képviselőiről fogunk csevegni, B. ur, pedig az újabb irodalom termékeiből fog egyet mást felolvasni

Ez a hang, — sajnos, — ma még nálunk nem honos. Nem a szellem, nem a magasabb társadalmi színvonal; de a terített asztal az, ami lelkesít. . .

Ennek pedig aztán az a következménye, hogy sok család kénytelen a társas összejövetelekről lemondani és igen sokan, éppen azok vannak kényszerülve embertársaitól távol maradni, akikben legtöbb képesség volna arra, hogy a társaságba lelket öntsenek s a szellem és kezdeményezés forrását képeznék, de nincs hozzá módjuk.

Ez persze nagy baj; de nem orvosolható. E tekintetben is nemes feladat vár a nőkre. Ők egész új irányba terelhetnék társaséletünket. A nők tapintatukkal finom érzékükkel, a férfi hódolat által rájuk ruházott hatalommal, minden akadályt, minden nehézséget elháríthatnak. De erre szükséges, hogy a nők a kellemes társasélet tudományával, művészetével egy kissé foglalkozzanak, mert egy társaság helyes irányu vezetése, a háziasszonyi tiszt finom, kedves betöltése már a művészetek közé tartozik.

Szóval társaséletünk csak akkor fog egy egészségesebb irányban átalakulni, ha a nők veszik kezökbe az ügyet; a társaság művészetében jártasságot szereznek maguknak, széles látókörű irodalmi és társadalmi műveltségre tesznek szert és ezek fegyverével hódítják maguk körébe a férfiakat és le-

hetséggé teszik a társas élet bajainak minél szélesebb körű és nagyobb anyagi áldozatok nélkül való élvezését, a mi annál is inkább szükséges, mert a mi társadalmunk szinte rezignációval viseltetik a saját fejlődése iránt.

A dohány Magyarországán.

Állítólag Apafi izelte volna meg először a magyarok közül a dohány füstjét, akkor, midőn Ali budai basától az adók pontos beszolgáltatásáért elismerést és egy kis dohányt kapott ajándékba.

Hihetőleg 1662-öt irtak, akkor midőn e nevezetes esemény történt.

De igen valószínű, hogy Apafi nem talált a dohányzásban élvezetet, mert különben az udvari szokások közé fölvetette volna.

Sőt ellenkezőleg még ugyanazon évben szigorú tilalmat bocsájtott ki a dohányozni merészleők ellen.

Ha a paraszt embert érték dohányzáson: 6 frt büntetést, ha pedig nemes ember hágtá át a tilalmat, 50 frtot fizetett.

Daczára annak, hogy a tilalom 1683. 1686. és 1688. években még jószágvessztés büntetéssel szigorított, mégis a győztes itt is, mint mindenütt, a hová e szokás betette a lábát, a dohány lett.

Apor Péter báró: Metamorphosis Transylvaniae című korrajzban panaszkodik, hogy „semmi nyájasság ma Erdélyben, ha csak ottan nincsen tubák-pixl, vagy teif tubák; vala ezeknek hire az régi időben Nem szija vala akkor más sem a por tubákot, sem az füst tubákot, kivát gyermekkoromban (szül. 1676. jun. 3-án), hanem kocsis, lovász, darabant, azok is ritkán, hanem az hajduk és az fejedelem németjei s peczérei s effélék.”

Apor Péter szavai világosan mutatják, hogy e korban még a főurak termei nem fogadták be a dohányt.

Együttal megdöntik azok állítását, a kik e szokás meghonosítása terén Bornemissza Pál erdélyi püspöknek adják az elsőség pálmáját, még pedig egy századdal előbb.

— „Ama hegyek — mondá ő — számos rablónak szolgálnak buvó helyül.”

Igy tehát kértem magam mellé egy század nemzet-örseget, a mire felhatalmazásom volt; azonban a rablók, kik az én küldetésemben rosszat sejtettek és azt hitték, hogy én kisérettemmel ellenük küldtettem ki az állam részéről, a lehető legrövidebb idő alatt elszedték a Xucar mellékén elterülő gazdag síkságokon. Midőn Cullerába visszatértem, a rablók és Cullera hatósága valóságos harcztot vívtak egymással. Mind két félen voltak sebesültek, ha jól emlékszem egy törvénytörő is maradt holtan a harcztéren. Másnap újra állomásomra mentem, úgy esett az eső, akár az önzőn alkalmával.

— Éjfél tájban kopogtattak konyhóm ajtaján.

— Ki az? —

— „Egy vámör”, — volt a felelet, — „ki néhány órára menhelyért könyörög önhöz.”

Szolgám kinyitotta az ajtót és egy remek szép férfi, tetőtől talpig felfegyverkezve lépett a szobába, végig feküdt a földön és elaludt. Másnap reggel a mint vele konyhóm ajtaja előtt beszélgettem egyszerre hirtelen megélenkült az egész ember, szemének tekintetét követte, láttam, hogy tel a meredeken a falu bírása s annak szolgálja jönnek hozzám látogatába.

— „Csak a hála, melylyel önnek tartozom uram, — az éjjel irántam tanusított jóságáért — képes engem visszatartani, — mondá — különben egy puskalövessel megszabadítanám magamat legnagyobb ellenségemtől. Isten áldja meg!”

A pillangó.

*Kalandozni vágyott szerte a világba,
 S röpködött, csapongott virágról-virágra.*

*Utját, — a mely folyton rózsák közt vezetett, —
 Nem szegélyezé más, mint letiport levelek;*

*Letiport levelek, hervadó virágok,
 Keserű könyecsepek . . . fojtott sóhajtások . . .*

*S im rövid nyár után kinos télre ébredt
 Betege a vágyának, — . . . koldusa a hévnek!*

*Ott fekszik mereven, puha, fehér ágyban
 Legyőzve, lesújtva, a végső tusában . . .*

*S mikor utoljára égnek fel szemei
 Előjönnek azok ismét kísérteni:*

*Azok a levelek, azok a virágok,
 Keserű könyecsepek . . . fojtott sóhajtások . . .!*

Torbágyi.

Aragó rablók között.

Aragó a híres természetbúvár, kitűnő művének első kötetében a következőket beszéli el:

„Ime egy adoma ezer más közül, hadd tudja meg a világ, hogy minő kalandos élettem volt Spanyolországban.”

Midőn Cullera mellett Xucar északi folyásánál, Albufarától délre elterülő hegy egyikén tartózkodtam, feltettem magamban, hogy rövid időre a hegyekben fogok állomásozni. Először magam akartam alkalmasnak talált pontot felkeresni, de egy közeli falu bírása figyelmeztetett ama veszélyekre, melyeknek ez utamon ki volnék téve,

Bornemissza Pál, 1568-ban volt erdélyi püspök, később Magyarország kancellárja lett; tehát oly időben élt, mikor a dohány azon országokban, melyekkel esetleg a püspök érintkezésben lehetett, ismeretlen volt. Németszághban 1622. Franciaországban 1620 és Olaszországban szintén ez időtájtban kapott lábra a dohányzás; tehát Bornemissza kezéből kiesik a dicsőség pálmája s Apafi Mihály, Erdélyország fejedelme nyeri el az elsőség babékoszorúját!

Több, mint valószínű, hogy Budapesten hamarabb ismerték a dohányt, mint Apafi.

A töröknek állandó fészke lévén Buda: lehetetlen, hogy a dohányzás, mint ismeretlen szokás, utat ne tört volna magának s meg nem nyerte volna tetszését a vendégszerető magyaroknak.

Az itt-ott található történelmi följegyzések mind azt bizonyítják, hogy hazánkat a török és a dohány egy időben hódította meg s tette adófizető vazallusává.

Hochwarzner szerint „honunkban az első pipára 1663-ban az érsekújvári táborban akadtak.”

A jelzett időben Kőbölkut mellett mérkőzött meg a magyar sereg a törökkel, a hadi szerencse a félholdra mosolygott s így Érsekújvár a török rabigába dönt.

Már most akár az ozmán kezéből, akár a magyar katona szájából hullott ki e szerző, mindkét eset arra vall, hogy a dohányzást a török-világ plántálta és terjesztette el hazánk különböző vidékein.

Igy Gömörvármegye azon rendelete, mely 1667-ben a dohányzás eltiltása végett kiadott, összeesik a töröknek e megyében portyázási idejével.

Zemplénvármegyében, a dohányzás elleni első tilalom 1676-ban febr. 22-én, Gál-szécsen tartott partikuláris megyei gyűlésen hozatott.

E tilalom megszegői: jog- és jószágvesztésre ítéltettek.

Hogy e tilalom gyöngé gát volt a dohányzás elterjedése ellen, mutatják a később hozott szigorú büntetések.

Igy a többek között 1757-ben mindazok, a kik nyilvános helyeken csűrök, istalók, széna és szalmakazalok közelében, szalmával fődött házak mellett dohányoztak: tizenkét botütésre ítéltettek.

Mindezek dacára országszerte oly nagy mérvben terjedt el a dohányzás, hogy már nemcsak a megyei gyűléstermekben, hanem az országházban is foglalkoztak annak elnyomása és terjedése meggátlásának módozataival.

Igy 1790-ben nov. 17-én Pozsonyban tartott országgyűlés egy felségiratot publikált, mely a dohányzás elterjedésének megakadályozására hívja fel a honatyák figyelmét. Ez sem használt semmit!

Sőt a pipagyártás akkor vett nagy len-

dületet, midőn Budapesten Kovács Károly nevű eszmadia, gr. Andrássytól kapott, Törökországból hozott, ökölnagyságu taktékból pipát faragott, mely a gyakori szívás által szép vörös színt nyert.

Végre a hatóságok belefáradtak a küzdelemben, beállottak tehát ők is a dohányzók seregébe s így lettünk „nagy pipájú, de oly kevés dohányú nemzet.”

M. D. U.

Rendkívüli közgyűlés.

Barsvármegye törvényhatósági bizottsága folyó hó 23-án tartott rendkívüli közgyűlése a bizottsági tagok elégséges érdeklődése mellett folyt le, a főispán elnöklése mellett. — A közgyűlés első tárgya volt az üresedésben álló III. aljegyzői állás betöltése, melyre Szabó Lajos lévai lakos és Martinecz Richard pályázott; Szabó Lajos egyhangulag megválasztott.

Ezután tárgyalott a kereskedelmi miniszternek leirata a zsitva és garamvölgyi h. é. vasutak érdekében tett és a közutalapról kiutalt költségekre vonatkozó részt. — Ezen sokszor meghányt ügy a közigazgatási bizottságot is megjárta, — és most a törvényhatósági bizottsági közgyűlés elfogadta az állandó választmány azon határozati javaslatát, hogy a zsitvavölgyi és léva-garamberzenczef vasutak kiadásaira a közutalapról kiutalt és kifizetett összegek ezen alapon a nevezett vasutak alapjából megtérítsenek.

Ezután Belcsák László szólalt fel, a ki a közgyűlés ezen határozatát értetlenül kívánja hagyni, de bírálat alá kívánja venni azt, vajjon jogosult volt-e Ambrózy báró felszólalása és helyén volt-e az, hogy a törvényhatóság 205 tagja aláírásával fejezték ki a főispán iránti bizalmukat, a mely bizalomnyilvánítást 52 bizottsági tag nyújtott át a miniszternek, a kitől felvilágosítást, illetve nyilatkozatot kértek arról, hogy a főispán bírja-e bizalmát? — Szerinte ezen eljárás nem volt helyes, mert ezáltal a gyanúsításnak utját el nem vágják. Elismeri, hogy a léva garamberzenczei vasut leírájta a főispán érdeme, de hol van az megírva, hogy a kinek érdemei vannak, annak a gyöngé oldalait dicsőítsük. A szerződés bemutatására óhajtana és kéri főispánt, hogy átruházására vonatkozó szerződést mutassa be és ez által hártson el magától minden gyanúsítást.

A főispán kijelenti, hogy a szerződés nyilvános, azt mindenki mindenkor megtekinthette, — a gyanúsításokat visszautasítja és ellenük védekezni nem fog.

Kosztolányi Aurél szól, a ki kijelenti, hogy 22 éve vesz részt a közügyekben, de ezen tereben gyanúsítások eddig sohasem tétettek. Voltak nyílt vádak, a melyek tárgyalattak. Utal a miniszter azon válaszára, melyet a küldötségnek adott. Helyteleníti a minden alapot nélkülöző merész gyanúsításokat.

Ruffy Pál alispán válaszol végül Belcsák Lászlónak, kijelentvén, hogy a Belcsák által keresett szerződés nem ekszisztált és így azt át sem is adhatta, — visszautasít minden gyanúsítást és azok ellen védekezni nem fog.

Végre Belcsák László válaszolja az alispánnak, hogy a tisz viselő minden eljárásának tükör tisztának kell lenni, hogy a gyanúsítást magáról elháríthassa.

zeljük magunkat oly hatalmasaknak, mint a kik a Spanyol királyljal mérközhetnek. Mert míg most a királyi csapatok zavartalanul engedik a mi mesterségünket üzni; addig abban a pillanatban, amint a francia császár kiküldöttét megkárosítjuk, több ezred katonaságot küldenének ellenünk és mi rövid idő alatt le volnánk győzve.

Engedje még hozzá tennem azonban, hogy a hála, melylyel önnek tartozom, az ön legbiztosabb védelme.

— Nos, én bizom szavaiban és viselkedésemet az ön feleletéhez fogommérni. Mondja kérem, utazhatom én éjjel? Nappal kellemetlen nekem az égető napon, egyik állomástól a másikig vándorolni.

— „Azt teheti uram, ebben a tekintetben már kiadtam a parancsot, melyet nem fognak átlágni.”

Néhány nappal későbben utra keltem Dánia felé, éjfélt volt, midőn lovasokat láttam felém közeledni, kik megszólítottak:

— „Állj uram! Rossz idők járnak most, a gazdag segítse a szegényt. Adj ide a ládák kulcsait, csak azt akarjuk, a mi fölösleges.”

Ez emberek parancsának már-már engedelmeskodtem, midőn észre térve, hangosan mondtam:

— „Pedig hiszen megmondták nekem, hogy veszély nélkül utazhatom!”

— „Mi a neve uram?”

— „Aragó Ferencz a nevem.”

— „Isten önnel uram!”

És lovasaim, megsarkantuzva lovaikat, eltűntek az éj sötétjében.

A garamszőlősi kör községeknek a körjegyzőnek segéd tarthatása végett személyi-pótlék megszavazása iránt hozott határozata tárgyalatván, a községek új határozataira utasítottak.

Léva város képviselő-testületének határozata a város alkalmazottainak milleniumi pótlék megadása és alapítványok megszavazása iránt, jóváhagyatott.

r. t.

Különfélék.

— **Előmunkálati engedély.** Közúti vasutunk ismét egy lépéssel közelebb jutott a megvalósulás stadiumához. Ugyanis, mint értesülünk, a kereskedelemügyi miniszter Holló Sándornak, a lévai takarékpénztár igazgatósági elnökének és lapunk szerkesztőjének a magyar kir. államvasutak Léva állomásának felvételi épületétől, illetve rak-táraitól a vágóhid érintésével Léva városon át a hengeralmomi telepig, illetve a Malom-tér és Petőfi-utca sarkáig vezetendő gőz, esetleg villamos füzemi közúti vasúti vonalra az előmunkálati engedélyt egy évrre megadta.

— **Változások a főgym. tanári karban.** A kegyes-tanítórend főnökségének folyó hó 15-iken kelt intézkedése folytán Kovács József Nyitrára, Incze István N. Kanizsára, Zsigmond János Váczra és Leitner József Privigyére helyeztettek tanárokkul, helyüket Fludorovics Zsigmond Váczról, Mészáros Ferencz Kolozsvárról, Nagy József Veszprémből és Priváry Géza Sátoralja-Ujhelyről foglalják el.

— **Választás.** A Léva városánál üresedésben volt I. tanácsnoki állásra a f. hó 20-án megtartott képviselő-testületi közgyűlés 9 szótöbbséggel Bódogh Lajos szegedi ügyvédet választotta meg.

— **Esküvő.** Dr. Szegő Zsigmond ügyvéd folyó hó 22-én kelt egybe Pólya Margit kassasszonnyal, öz. dr. Pólya Józsefnek unő és néh. Pólya József, volt megyei főorvos kedves leányával Léván. A polgári szertartás végeztével az új pár egyházi is megáldatta frigyüket.

— **Küzevezés.** A m. kir. pénzügyi-miniszter Kiss János, lévai pénzügyőri biztoshelyettes Héthársra Sáros vármegyébe, Harsághy Nándor sátoralja-ujhelyi pénzügyőri biztoshelyettes pedig Lévára pénzügyőri biztosokká nevezte ki

— **Eljegyzés.** Kittenberger Vilma kassasszonny, Kittenberger Imre, lévai iparos és városi képviselőtestületi tag kedves leányát a mult héten jegyezte el Vénis Jenő tanító.

— **Erdélyi Sándor** magyar királyi igazságügyi miniszter a jövő hét folyamán megyénkbe, Aranyos-Maróthra érkezik, az ottani kir. törvényszék megvizsgálása céljából. Innen szintén hivatalos ügyben Nyitrára utazik.

— **Közgyűlés.** A bars megyei gazdasági egyesület e hó 27-én, hétfőn délelőtt 9 órakor, Léván, a városház tanácstermében rendes közgyűlést tart a következő nagyérdeklő tárgysorozattal: 1. Elnöki jelentés. 2. Zárószámadás 1895. évről. 3. Alapszabály módosítás a szövetségbe lépett gazdasági egyesületek egyöntetű alapszabály-tervezete alapján. 4. Cselédtörvényjavaslat tárgyalása. 5. Felterjesztés a miniszterhez a gazdasági ismeretek tanítás tekintetéből egy szakértő alkalmazása iránt a lévai állami tanítóképezde tanfolyamán. 6. Az agrárbank által kért mezőgazdasági hitelegyet véleményező bizottságának megválasztása. 7. Folyó ügyek és indíványok. 8. Elnök, igazgató, alelnök és titkár választása. Igen kívánatos, hogy a tagok tekintettel a tárgyak fontosságára, minél nagyobb számban vegyenek részt.

— **A magy. kir. 14. honvéd gyalog ezred** tiszti kara a tiszti díjlövészet alkalmából a nyitrai sátoralja-ujhelyi szombat folyó hó 25-én jól sikerült nyári estélyt tartott.

— **Furfangos családok** akarták becsapni a folyó hó 20-án megtartott lévai baromvásáron Matyás János nyitra-csitári gazdát. A mint ott több ízben ökrökre alkudozott, egy ismeretlen ember csatlakozott hozzá s ajánkozott, hogy a városba olyan helyre vezeti, a hol egy asszonynál nagyon olcsón lehet ökröket venni. Be is jöttek a városba, hol őt az ismeretlen a sétatertbe vezette, hol egy fa árnyékába leültek. Pár pillanat múlva az ismeretlen egy tárczát vesz fel a földről, melyet, mint később kiderült, ő maga dobott el, s megmutatta neki is, hogy majd később a benne levő pénzen megosztoznak. Nemsókára egy másik ember jött a kertbe, s egyenesen rájuk támadt, hogy ő itt ezer forinttal terhelt tárczáját elvesztette, azt ők találták meg adják vissza. Matyus bizonykodott, hogy ő nem találta semmit; neki is van pénze, melyet otthonról hozott. Az idegen követelésére elővette pénztárczáját s odaadta neki, hogy vizsgálja meg. Ez követelte, hogy a csizmáit is vessen le. Mig ő azt levette, emez ügyesen kivette a pénzt a tárczából s azt újságpapírossal tele tömve visszaadta, hogy ez nem az ő pénze. Ezzel elment s utána a másik jó madár is. Ekkor azonban a gazda észre vette, hogy a pénze eltűnt; nagy lármát csapott. Azonban már csak a jószívű kalauzt sikerült elcsipni, ki Grósz Jónás borsodmegyei kereskedőnek mondotta magát s bevallotta, hogy a másik a pénze megszőkötött. Társát Szunter Gyulának hívják s Erzsébetfalváról van ő s hogy egy harmadik társuk is volt,

egy Keszler Gyula nevű alkusz, ki őrt állott, míg ők furfangos tetteket végrehajtottak. Kilátás van, hogy a másik két jómadár is nemsókára kézre kerül, mert mindenfelől sürgönyöztek a hatóságoknak.

— **Árpavásár Póstyénben.** A folyó évi augusztus hó 17-én Póstyénben megtartandó III. árpavásárra vonatkozó bejelentések már elkészültek s a nyitramegyei gazdasági egyesület titkári hivatalában kaphatók. A bejelentések legkésőbb augusztus hó 8-ig megteendők, mert azontul el nem fogadtatnak. A minták augusztus hó 14-ig küldendők Póstyénbe. Az árpavásárra a legjelentékenyebb hazai és külföldi árpakereskedők, sör és malátagyárosok meghívotnak.

— **A IV-ik országos gazdakongresszus.** Az országos gazdakongresszus részletes tervezetét a rendező bizottság az összes gazdasági egyesületeknek, gazdaköröknek, megyei mezőgazdasági bizottságoknak és gazdasági egyleti tagoknak megküldötte. A ki nem vette volna kézbe a tervezetet, a gazdasági egyesületek ezredéves kiállítás irodájától (Budapest, üllő-ut, Köztelek) díjmentesen megkaphatja.

— **A közművelődési egyesületek kongresszusa** ügyében több ezer meghívót küldött szét eddigé a mozgalmat vezető és intéző E. M. K. E. a kongresszus szeptember 8-án kezdődik, A melyre meghívják az ország összes hatóságait, testületeit és egyesületeit s így remélhetőleg óriási közönség lesz jelen a kiállítási ünnepségek csarnokában.

— **Megcsonkitott ezüst forintok.** A pénzügyminiszter elrendelte, hogy ha az állami pénztárakhoz és hivatalokhoz akár fizetésképpen, akár átváltásképpen átvakasztott vagy általában oly ezüstforintosok kerülnek, a melyek külalakjából felismerhetni azt, hogy azok nem a közönséges forgalom folytán, hanem másképp fogytak meg sulyban, ezek az ezüst egyforintosok a további forgalomra alkalmatlanná teendők és azután a félnek visszaadandók. — A végből, hogy az ezüst forintosok a további forgalomra alkalmatlankká legyenek, azok ollóval bevilágandók. Az ilyen forintosok egy éven belül a körmöcbányai pénzverő hivatalban nyersuly szerint és pedig egy kilogramm anyag után 60 frnyit egységart véve alapul, köllátlan mennyiségben beváltanak. Az állami pénztárak és hivatalok ezeknek az érmekek a pénzverő hivatalhoz leendő beküldését, valamint a beváltási összegnek kifizetését közvetíteni tartoznak.

Színház.

Szombaton, július 18-án Solymosi Elek utolsó vendégszereplését az „Arendás zsidó” című énekes népszínmű került színre. Solymosi Blum Dávid szerepében is pompás alakot mutatott be. Ámbár az ő kiváló tehetségének produkálására nem igen alkalmas ez a szerep, az ő művészi ereje még ebből a nagyon elköpottatott jellemet is új színekkel színezte ki. Munkácsy Teréznek is jól állott a zsidónő szerepe. Kovács Ilka kedves kis Betti volt. Csak a kiejtésével nem lehet megbarátkozni. Krémer (Pataki) alakítása sikerült. Baranyai (László) harapja a szavakat; a nyelve nem akar perülni. Tisztai (Smüle) ügyes karrikatúrát rajzolt a zsidó fiában. Pergett is a nyelve ügyesen. Három jobb női alak volt még Latabárné (Sáskáné), Huber Anna (Anna) és Tisztainé (Boris), a kikhez méltóan sorakozott Balázszy.

Vasárnap néppünnyepély rendezett a társulat a Nyitrai-kerben több, különféle versenyyel. Ez alkalommal két előadás volt és pedig délután színrekerült a Mátyás diák, énekes vigjáték egy tízedresze vásári előadásban, este a Goldstein Száli című bohózat szintén vasárnapi hangulatban. Talán Kovács Ilkát (Száli), Balázszyt (Kézel) és Tisztait (Szám) lehet felemlíteni. Különbben az egész darab igen próbára tette a közönség türelmét, minthogy egy szellemtelen férczmunka az egész, mely még czirkuszbeli némajátékul sem használható.

Hétfőn, július 20-án „Egy magyar huszárkálár Bécsben” című énekes bohózatot láttuk. Rélai (Lampel) kitünően füstet az öreg füzzerkereskedő személyében, Tisztai (Rodovich) is eredeti alak volt. Berényi Irma rutinnal jötszotta Paulina szerepét. Szemre való, kardos leány volt Munkácsy Teréz, kit az ébredező szerelem egész szelid galambbá varázolt át. Krémer ügyesen mozgott a boltos segéd szerepében, jó kedvvel is játszott s ez biztosította számára a közönség rokonszenvét. Nógrádi (Baumann) nehezen mozog, alakítása érzéstelen. Baranyai (István) mindinkább megerősít azon meggyőződésünkben, hogy nem való ilyen szerepekre; — buzgalomával és jóakarásával nem áll arányban végtelenül hibás kiejtése, mely talán öregebb szerepeknek elég jól megfelelt. Annál sebb, ügyesebb alak volt a kis szakácsnő, Zsuzsa, melyet Kovács Ilka igen találóan személyesített.

Kedden, Berényi Irma jutalomjátékúal az „Arany ember, Jókai hatóságos színműve került színre. Berényi Timea szerepében kedves jelenség; el is találta az érzelmekek megfelelő hangot s a játéka is korrekt volt. Kovács Ilka a kis Noémi szerepét nem csak természetesen

beérkezett ajánlatok közül a legolcsóbb is jóval meghaladta az előirányzatot. A beérkezett ajánlatok közül választani kellett, mert a további kísérletezés az építés elhalasztását, ez pedig a laktanyaugy végleges elbukását vonhatta volna maga után, mit sem a bizottság, sem a közgyűlés meg nem kockáztathatott.

Ime, tisztelt Szerkesztő ur, a tények ez egyszerű felsorolása legalkalmasabb a közönség felvilágosítására és megnyugtatóra.

Ezekből meglehet érteni, hogy a 60000 frt nem volt sem számításban, sem költségtén alapuló előirányzat, hanem egyszerű szám, melylyel jelezte a város a miniszter előtt, hogy körülbelül mekkora befektetéssel hajlandó a laktanyát kibővíteni.

85729 frt 60 kr, volt a részletes költségvetés alapuló, tehát komolyan veendő első és utolsó építési költség előirányzat, melynek magassága meglepett ugyan, de bele nyugodtunk.

90054 frt 71 kr volt végre a pályázati eredmény, melyre már fel is jadtunk, de ebbe is bele kellett nyugodni, mert a laktanya ügyet elejteni nem szabad.

Még lehet érteni tehát mikép emelkedett a 60000 frt 33%-kal, anélkül, hogy ezt az emelkedést megakadályozni, elhárítani vagy mérsékelni akár a bizottságnak akár a képviselőtestületnek, másként, mint a laktanyaugy teljes elejtésével, módjában állott volna.

Még két dologról, melyek szorosan véve a bizottság, eljárásá érintik, kell említést tennem.

Egyik az, hogy Holló Sándor ur képviselőtestületi tag a Fischer Ágoston czéggel érdeklődésben látja az ellenőrzésre hivatott Hónel Béla mérnököt s ez a feltevése — szerinte — a bizottság jegyzőkönyvei alapján sem czáfolyhat meg.

Persze hogy nem, mert ezen téves feltevése épen egyik bizottsági jegyzőkönyvnek merő tévedésen alapuló valótlan adata szolgált okul.

Holló Sándor ur felszólalása tehát teljesen indokolt volt.

Kevésbé indokolt, hogy a hírlapi közlemény elfeledi említeni, hogy a polgármester, a ki egyszersmind elnöke az építő bizottságnak, a közgyűlésen nyomban kijelentette, hogy a hiba a jegyzőkönyvben van s hogy Hónel Béla nem áll érdek közösségben a Fischer Ágoston czéggel.

A közönség megnyugtatóra e helyütt is megismertetjük a tévedést.

A hibás jegyzőkönyvi pont így szól: „A bemutatott 4 drb. pályázat megtekintés után Szauder Mór és Fischer Ágoston (képv. Czöbel Ernő) pályázók jelenlétében felbontatott.“

Miután Hónel Béla mérnök, a kit mi a felügyeletre szerződöttünk, beltagja a „Zóbel F. E. és Muskovits K“ czégnak, méltán kelthetett agályt a jegyzőkönyv azon tetele, hogy Fischer Ágoston Zóbel Ernő képviseli.

Zóbel Ernő azonban nem képviselte Fischer Ágoston s a tévedés onnan származott, hogy Hónel Béla, a kit mi az ajánlatok felbontásához meghívtunk, Pestről másfelé utazván meg nem jelenhetett, hanem helyette czégtársa Zóbel Ernő jelent meg, ki Fischer Ágoston által felkérve magával hozta ennek lepecsételt ajánlatát. Ő adta tehát át a Fischer-féle zárt ajánlatot s a jegyzőkönyvnek e hibás tetele nem lett kijavítva.

A másik tárgy, melyre nézve nyilatkozni óhajtok az, hogy miért ajánlotta a bizottság a közgyűlésnek a Fischer-féle 90054 frtos vállalkozást, szemben a Szauder-Leimdörfer-féle 89592 frtos vállalkozással, vagy is miért pertolta a városra nézve 462 frttal terhesebb ajánlatot, az ugyanannyival kedvezőbb ajánlattal szemben, holott ez utóbbi mellett meg a helybeli ipar istápolásának nyomós érdeke is szól.

Azért, mert a bizottságnak tudomására jutott, hogy Fischer Ágoston már több nagyszabású építkezési vállalatot vezetett, jelesül.

1. Az igazságügyminiszter megbízásából Debreczenben igazságügyi palotát és fogházat épített 360,000 frtért.

2. A honvédelmi miniszter megbízásából egy honvéd lovas és egy honvéd gyalogezred részére Debreczenben kaszárnyát épített 340,000 frtért.

3. Debreczenben a takarékpénztárnak Hungárianevű bérházát építette 180,000 frtért.

4. Debreczenben református templomot épített 82,000 frtért.

5. A pénzügyminiszter megbízásából Sátoralja Újhelyen dohánygyárt épített 360000 forintért.

6. A pénzügyminiszter megbízásából Debreczenben dohánygyárt épített 500,000 frtért.

7. A földmívelésügyi miniszter megbízásából Mezőhegyesen cukorgyárt épített 450,000 frtért.

8. Gyöngyösön cukorgyárt épített 450000 forintért.

Természetes, hogy ily vállalatok keresztyvitel után Fischer Ágoston járatosságánál és képességénél fogva a bizottság előbbre helyezte a Szauder és Leimdörfer vállalkozóknál, kik bemutatott bizonyítványaik szerint hasonló nagyobb vállalatokban nem szerepeltek, anélkül azonban, hogy az ajánlatát legjobb meggyőződésből és felelőssége erkölcsi súlyának érzetében megtevő bizottság, ez által, a Szauder és Leimdörfer vállalkozókat megbizhatatlannak minősítette volna; a

mi ellen tehát, azt hiszem, hogy Holló Sándor képviselő-testületi tag urnak, a közgyűlésen, a méltányosság és tárgyilagosság szigorú megtartása mellett, tiltakoznia talán nem is kellett volna.

Léva, 1896. július 14-én.

A laktanyaépítő bizottság egy tagja.*)

* A laktanya építésére vonatkozó, eme felvilágosítást — tárgyilagossá megjegyzéseink kísérletében — közöljük egész terjedelmében és ohajtuk, hogy megnyugtatóra szolgáljon az érdeklődő közönségnek.

A költségmelkedés indokainak sorozatában a 33%-os száppurult megleti magyarázatát. Csak az a kérdés, hogy ezen újabb 30000 frtnyi áldozathozatal mellett, az építő bizottság a régi laktanyák értékesítése által nem nyújtott volna-e módot arra, hogy megfelelő helyen eszközöndő építkezés által a befektetett tőke értéke — a jövő szempontjából is — inkább biztosítsák?

A folyó építkezés körüli tartandó szigorú ellenőrzés mellett nagy megtakarításokat lehet eszközölni. Ezen engedélyeztetni Hónel szaktörő ur véleménye is a 9067 frt 60 krban megállapított megtakarítási tervezetével.

Éppen ezért fekteitük mi sulyt a szakértő eljárására.

Csak hogy a mi nézetünk — már eleve is különbözik az önik szaktörőjének felfogásától, mi az általa preliminált 9067 frt 60 kr anyag értéket nem tekintjük megtakarításnak, azt nem vettük volna fel az építési-vállalati költségvetésbe; hanem mint meglevő anyagot rendelkezésre bocsátottuk a vállalkozóknak és ezek ellenében az egységek számát rodküldük, vagyis a vállalati összeget leszállítottuk volna.

A tulajdonképpeni megtakarítás t. bizottsági tag ur abban áll, hogy az építés ellenőrzésére hivatott szaktörő, vagy a bizottságnak is ahhoz értő bármely tagja az egységek számát tekintti kiindulási pontnak; s a falazat vastagságában, köbméreteiben, a tetők méreteiben, a fedanyagban igyekezik a legnagyobb megtakarítást eszközölni. Ezek illusztrálására szolgáljon pl. az a körülmény, hogy ez épület fundamentuma 3 méterben van előirányozva, emellett vízelelési költségek is vannak felszámítva; holott az alapépítkezés nem igényel többet 120 cm méternél, vízelelés pedig nem történik.

Az alapépítkezésnek ezen 180 emletes munkas anyagkevesletével, — főként ha a fal vastagságában is történhet elvonás, — hogy mily megtakarítás érhető el; azt bővebben fejtegetni talán felesleges.

Ily részletek lelkiismeretes ellenőrzésére van hivatva a szakértő közeg, ki figyelemmel kíséri még az anyag és munka kvalitását; emellett pedig hogy hivatásának megfelelően, — szerintem — elengedhetetlen feltétel, hogy a vállalkozóval semmiféle érdeklődésben ne álljon.

A bizottsági tag ur véleményének jóhiszeműségében egy pillanattal sem kételkedem. Őn a jegyzőkönyvre hivatkozok s kizártnak tartja az ellenőrzésre hivatott szaktörő érdeklődését.

En pedig — sajnálom — a jegyzőkönyv alapján — a kifejtett magyarázatok dacára — sem látom világosan, hogy az ellenőrző érdeklődésben nem áll-e a vállalkozóval? — Szerk.

II. Köszönetnyilvánítás.

A lévai önkéntes tűzoltóegylet működő tagjainak ruhaköltségeire Vancan János és 9 társa már másodikban rendeztek mulatságot, melynek jövedelméből ismét 5 frtot o. é. alultrínk adtak.

Miután ezen összeget nyugtázom, kötelességemnek tartom az ev. ref. fiatal gazdák és polgároknak nemes törekvésük és szép czéljukért hálás köszönetem nyilvánítani.

Léva, 1896. július 24-én.

Pazar Károly
főparancsnok.

Közgazdaság.

A szakirodalom nagyobb jelentőségű termékkel nem dicsekedhetik évtizedeken át.

Feltűnt tehát, hogy egy-egy oly kiváló organum lát napvilágot, mely vitális érdekeinek szolgáltatában a gyakorlati élet mezején biztos kalauzál szolgálhat.

A szülő- és borgazdák nevében az elismerés legméltóbb hangján üdvözölhetjük szakirodalmunknak egy ily kiváló jeleségét: a „Szülő és Borgazdasági Lapok“ at, mely 1896. évi január hó 1 én jeleni meg s azóta hetenként meglátogat, hogy szakszerű tanácsadásával, gyakorlati útmutatásaival támogassa a magyar gazdák közönséget.

Ezen kiváló szaklapot, mely a modern európai hason irányú irodalmak termékeivel versenyez s eddig megjelent számai szerkesztőségünkben megtekinthetők, — egész bizalommal ajánljuk az érdeklődők figyelmébe.

Léva, 1896. jul. 20.

A „Bars“ szerkesztősége.

Előfizetési felhívás.

A „Szülő és Borgazdasági Lapok“ ra a következő negyedévre új előfizetést nyitunk.

1 évre frt 5.—
1/2 „ „ 2.50
1/4 „ „ 1.25

Az előfizetési pénzek postautalványon a „Szülő és Borgazdasági Lapok“ kiadóhivatalhoz, Budapest, VI., Hajós-utca 11. küldendők.

A lap hetenként a körülményekhez képest több, rendszerint azonban tizenhat oldalón a következő tartalommal jelenik meg:

I. **Vezércikkjeink** foglalkoznak a törvényhozási, közigazgatási, közgazdasági vagy társadalmi téren felmerülő s a szülő és borgazdaság körébe vágó fontosabb kérdések ismeretével és megvitatásával. Célja a hegyközségi, szövetségi, egyesületi élet s általában a társadalmi tevékenység és az anyagi jólét fejlesztése. A phylloxera ügyre, a bortermelés és borkereskedelmünkre vonatkozó statisztikának s az ebből szülőgazdánk érdekében levonható tanulságok következtetéseknek ismertetése.

II. **Társaközlemények.**

III. A „szülőgazdasági“ részben a phylloxera elleni védekezésnek ugy a tudományos világ, valamint a gyakorlati élet által elfogadott eljárásait ismerteti. A amerikai szőlőfajtákkal való védekezés, az anyag szaporítását, ojtását, az azokkal való telepítési

eljárásokat, a kész szőlők kezelését; az immunis — phylloxerának ellentálló — talajok szőlővel való telepítési s fenntartási eljárásait; a szénkénnel, gyérítéssel való védekezést stb. stb. a szőlőfajták tulajdonságainak ismertetését stb. stb. hozza szak-szerű közleményekben.

IV. „Borgazdasági“ közleményeiben a must és bor okszerű kezelését, egyzóval a helyes pinczekezelést ismerteti.

V. A szülő és bor mellékterméneinek értékesítését szempontjából a vesszőanyag-nak, a törkölynek, a seprének miként teendő felhasználását ismerteti, például a pálinkakészítést, cognagyártást stb. stb.

VI. A „mindennapi kenyér“ rovat alatt, a szülő- és pinczekezelésben előforduló minden néven nevezendő munka, az illető munkának a gyakorlatban való elvégzése előtt, tehát kellő időben ismertetik és pedig oly modorban, hogy azt a leggyesze-rűbb szőlőművelő is megértse, valamint az elemi ismeretek elsajátítása végett az intelligens szőlőtulajdonos is, a ki még szőlőműveléssel egyáltalában nem is foglalkozott, használhassa.

VII. A „szőlőbetegségek“ alatt az időjárás, állatok, (rovarak) elősdi növények által okozott sérülések és az azok elleni védekezési eljárások vannak ismertetve.

VIII. Az „irodalom“ rovat alatt a könyvpiacra megjelent s a szülő- és borgazdaság körébe vágó művek ismertetnek s bírálatnak.

IX. Az „apróbb szakközlemények“ rovat alatt, főleg a külföldi szaklapok közleményei lesznek kivonatban ismertetve és érdekesebb szakközlesek rövidebb közlemények alakjában.

X. A „kérdések és feleletek“ rovata pedig, az előfizetők által beküldött kérdések megválaszolására nyújt alkalmat, a mely rovatra egyébként a lap szintén nagy sulyt helyez.

XI. „Heti hírek“ alatt közöljük azon általános eseményeket, illetőleg híreket rövid közlemények alakjában, amelyek a szülő- s borgazdasággal kapcsolatosak s bortermelőket érdeklék.

XII. „Hazai és külföldi tudósítások“ rovat alatt a lap első sorban azon mozgalomról tájékoztatja az olvasót, a mit a szülő- és borgazdasági kerületekben a szőlők felújítása körül észlelhetni a hegyközségek, az egyesületek és magánvétekenység körében. Itt hozunk híreket a szőlők állásáról, a terméslről a borárakról stb. ugy a hazából, valamint a külföldről.

XIII. A „szerkesztőség üzenetei“ rovat alatt válaszoltnak meg a lap előfizetőitől beérkezett levelek. Sürgős levelekre a választ a lap postafordultával adja meg, ha a válasza szükséges bélyegjegyek mellékelve megküldetnek.

Hirdetési árjegyzék és mutatószámot a kiadóhivatal készségesen ingyen küld.

— A debreczeni kereskedelmi akadémia szervezetének kivonatát lapunk mai számához mellekeljük s ajánljuk azt az érdeklődők figyelmébe.

Irodalom és művészet.

A sok ezer előfizető általános vélemény, hogy a „Képes Családi Lapok“ szép-irodalmi és ismeretterjesztő képes hetilap élvezetes és szórakoztató olvasmányok tárháza. Nincs szám, melyben egy pár jónevű, jeles író és költőn kívül több új és újabb tehetséges embert be ne mutatna. Mert a „Képes Családi Lapok“ sok sulyt fektet arra, hogy érdemes és a tollat jól forgató ifjú írókat és költőket vezessen a világ elé. S így e lap ugy a nagyszámú olvasóközönség, mint a fiatal írók és költők kedvence ujsága. A „Képes Családi Lapok“ előfizetése egész évre 6 frt, félévre 3 frt, negyedévre 1 frt 50 kr. Mutatószámot kívánatra ingyen küld a kiadóhivatal. Budapest, Vadász-utca 14. szám.

Selyem damasztok 65 krtól. 14 frt 65 krig méterenként — valamint fekete, fehér szines **Henneberg-selyem** 35 krtól 14 frt 65 krig méterenként sima, csikos, koczkázott, mintázott, damaszt s. a. t. (mint egy 240 különböző minőség, 2000 szin és mintázatban s. a. t. a megrendelt áru postabér és vamentesen a házhoz szállítva mintakat postafordultával küld: **Henneberg G.** (cs. esk. udvari szállító) **selyemgyara Zúrichben.** Svajczlaba címzett levelekre 10 kros, levelező lapokra 5 kros bélyeg ragasztandó. Magyar nyelven írt megrendelések pontosan elvázatnak.

Nyiltér.

A Kálnai-utczában egy üzleti helyiségnek is megfelelő két szoba, éleškamra, pince, istálló, köcsiszin s nagy udvarral bíró ház szabad kézből eladó. — Cím a kiadóhivatalban.

Lévai pincze 3744.
Rovat: 2-3-4-5-6-7-8-9-10-11-12-13-14-15-16-17-18-19-20-21-22-23-24-25-26-27-28-29-30-31-32-33-34-35-36-37-38-39-40-41-42-43-44-45-46-47-48-49-50-51-52-53-54-55-56-57-58-59-60-61-62-63-64-65-66-67-68-69-70-71-72-73-74-75-76-77-78-79-80-81-82-83-84-85-86-87-88-89-90-91-92-93-94-95-96-97-98-99-100

Buza: u.-mázdként 6 frt — kr. 6 frt. 20 Két-szeres 5 frt 20 kr. 5 frt 40 kr. 6 frt 80 kr. 4 frt 80 kr. 5 frt 20 kr. Arpa 5 frt 80 kr. 6 frt 70 kr. — Kukorica 4 frt 10 kr 4 frt 20 kr. Bab 5 frt. — kr. 5 frt 60 kr. Zab 5 frt 70 kr. 6 frt — kr. Lencse 6 frt — kr. 6 frt 20 kr. Köles 4 frt 50 kr. 4 frt 80 kr.

lússággal, de igazi szeretettel játszott. Mind-
végig rokonszenves alakítása köztetszésben
részesült. Krémér, mint Timár Mihály,
megállította helyét. Ez az ő eleme igazán,
s leszámítva pár nyelvbortlást, a legjobb
alak volt. Rélai (Krisztyán) intrikája
maga ismerte a természetesség bélyegét;
játéka sikerült jellemzésről tanuskodott,
Tiszta kettő szerepében mint Ali
Csorbácsi és mint Brazovics is, méltóan
sorakozott a többi mellé. Egyik legnehezebb
feladat Nagyfalusi Juliának,
Athália személyesítése, s dícséretre legyen
mondva, sikeresen oldotta meg. Baranyai
minden szerepben egyforma. Törekvéssel
játszik nem neki való szerepeket. Az elő-
adás általában véve jó volt; a közönség
több ízben zajos tapsal jutalmazta meg a
szereplőket, kik mindannyian igaz kifejezői
voltak Jókai eszményített jellemeinek.

Szerdán Dumas nagyhatású szin-
műve, a „Kaméliás hölgy“ került
színe K. Hegyesi Mari, a budapesti
nemzeti színház jeles művésznőjének vendég-
szereplése mellett. K. Hegyesi sokkal ismer-
tebb, semhogy külön bemutatásra szorulna.
Dumas Gauthier Margit szerepében igen
nehéz problémát fejtet; a női jellemek
egy csodás vegyülése ez. K. Hegyesi remek,
impozáns jelenség e szerepben; fellépése,
hanghordozása biztos, az érzelmek legese-
kélyebb hullámja is biztos kifejezést nyer
hangjában. Az ő Margitját az első pillanatra
megértjük. A közönség valósággal tüntetett
a kiváló művésznő mellett s minden felvonás
után többször kihívták. Krémér
(Armand) distingvált játékaival szép sikert
aratótt. Egyik jobb alakítás volt még Ba-
lázsi az öreg Duval szerepében.

Csütörtökön K. Hegyesi Mari
második vendégjátékául „Fedora“, Sardou
remek drámája adatott, Fedora K. Hegyesi
Mari egyik legjobb szerepe; művésze itt
ragyog elő igazán a maga teljességében. Az
igaz, hogy Fedora maga is szép jellem, de
micsoda színezéssel tűnik ki az ő játékában!
Mily csodálatos erővel tör ki benne az
exaltált szerelem! S mindez oly természet-
tességgel, hogy szinte valónak képzeljük az
egészt. Igen szép és megható volt különö-
sen a harmadik felvonás utolsó jelenete,
mikor Lorisz elbeszéli Wladimir halálának
körülményeit. Minden felvonás végén ezuttal
is lelkes tapsal üdvözölte a közönség s
tisztelői két szép bokréttával is meglepték.
Krémert már több ízben láttuk Lorisz
szerepében s elmondhatjuk, hogy egyik leg-
sikerültebb alakítása ez. A mellékszemelek
közül még Balázsi játéka lett volna si-
kerültnek mondható, ha szerepét jobban
tudta volna.

Közönség köréből.

I.
Tisztelt Szerkesztő Ur!

A becses lapja f. évi július 12-ki szá-
mában a „Különlék“ rovatában „Városi
közgyűlés“ czim alatt megjelent közlemény-
nek következő pontja: „De miután az elő-
leges tervezetek 60—70000 frt. költségben
prelimináltak s ezen összeg ár arányban
egy új kaszárnya értékével: a közönség
nincs azon helyzetben, hogy kellő magya-
rázatok nélkül indokolva lássa a 33%-kal
való költségemelést. Mi szívesen nyújtunk
alkalmat egy bizottságot, mint bármely
szakértő tárgyilagossá magyarázatának, a kö-
zönség felvilágosítása, megnyugtatósa cél-
jából“, arra készlet, hogy a nyújtott alkalmat
szívesen fogadva a közönségnek a kívánt
tárgyilagossá magyarázattal szolgáljak.

A képviselőtestület 1896. január 28-án
80. sz. a. kelt határozatával késznek nyilat-
kozott arégi laktanyát a honvédelmi miniszter
kívánatahoz képest kibővíteni és átalakítani
60,000 frt. költség erejéig, minek folytán
az építő bizottság az előleges tervezeteket
Hónel Béla mérnök által elkészíttette.

Hónel Béla már az előleges tervek ké-
szítése alkalmával tudatta a bizottsággal,
hogy az építés 80,000 frtba bele fog kerülni,
a bizottság pedig e körülményt 1896. april
15-én a képviselő testületnek bejelentvén az
utóbbi 1784. sz. határozatával az építési költsé-
geknek szükség esetén 80000 frtra való
felemeléséhez elvben hozzájárult, s midőn
1896. június 5 én a bizottság a Hónel Béla
által kidolgozott és 85729 frt 60 kr. építési
főösszeget felütitető részletes költségvetést
bemutatta, a képviselő testület a 80,000
frtos költségen felvételét 2636. sz. a. névsze-
rinti szavazással elhatározta.

Két indoka volt a képviselőtestületnek
arra, hogy a 85729 frt 60 kr. költségvetési
összegeggel szemben, — melyhez neki még
a telkek beszerzése, a kölcsön első tör-
lesztése, a szakértői ellenőrzés és kölcsön-
felvételi kiadások czimén 12220 frt többlet
tet is számba kellett vennie, — tehát összesen
97949 frt 60 kr. szükséglettel szemben ele-
gendőnek vélte a 80,000 frtnyi kölcsönt,
mint fedezetet.

Egyik indoka az volt, hogy Hónel Béla
a részletes költségvetésben — 9067 frt 60 kr,
megtakarítást helyezett kiállításba a régi épü-
let anyag felhasználása utján.

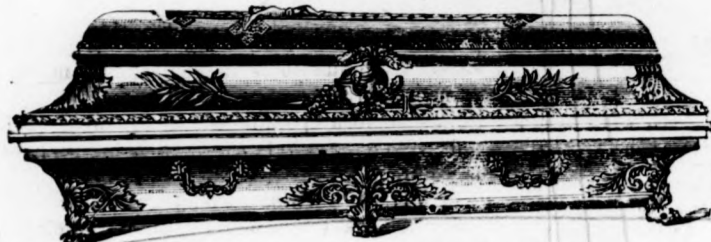
Másik indoka az volt, hogy a megtaka-
ritható 9067 frt 60 kr levonása után még
mindig 88882 frtban jelentkező szükségletet
kedvező pályázati eredménnyel további
9000—10000 frttal remélte leszállithatni.
Ez a remény hiának bizonyult, mert a

Bars- és Hontmegye részére

ÉRCZKOPORSÓ FŐRAKTÁR KERN TESTVÉREKNÉL LÉVAN

Beschoner A. M.

első cs. kir. osztr.-magyar-, német francia-, olasz- és orosz szabaldalmazott érczkoporsó gyárából.

Ezen szabadalm. érczkoporsók Európában majd minden egészségügyi hatásos által nemcsak a hullák szállításához, leginkább

egmentességük miatt, mi által az ártalmas légszész (hulláméreg) kigőzölgesét akadályozzák, a legjobban ajánlatnak.

Szép kiállítása, gazdag díszítése, olcsósága, tartóssága, sir- és sirboltokban használhatósága ezen gyártmányoknak kivívták minden művelt országban a legnagyobb elterjedést. ára 8 frttól 100 frtig.

Fakoporsók gyermekek részére 3 forinttól, felnőtteknek 8 forinttól 15 frtig.

Ugyisintén siremlékek, vaskerítések, keresztek, szemfedelek, párnák, koszorúk, szalagcsokrok stb. nagy választékban jutányos áron.

Kaphatók KERN TESTVÉREKNÉL Léván.

Hires legkedveltebb hazai pezsgő.

Francia mód szerint készítve

Préda

Dr. Ludwig Willibald Nagy-Maros.

Raktárak Léván: Czirok János és Supala Lajos uraknál.

Saját pavillon a milléniumi kiállításon.

Zacherlin

Specialitás, polókkák, bolhák és konyhaférgek ellen

Molyk és a háziállatok elődjével ellen

Bámulatosan hat! Megöl utolérhetlen biztonsággal

és gyorsan, minden ártalmas férget s ez okból a fogyasztó közönség milliói magasztalják és keresik. — Ismertető jelei: 1. A lepecsételt üveg. 2. Ezen aláírás „Zacherl“.

Raktár. Léván: Kern Testvérek, Medveczky Sándor gyógyszerész, Czirok János, Preisach Samu utóda, Frommer S., Cserei Gyula, Wilhelm Béla uraknál. Ipolyságon: Dombo Károly, Trautwein Dániel uraknál. Ujbányán: Cservinka Mór urnál. Verebélyen: Czirok István, Pollak József özvegye és fia, Poilak Zsigmond uraknál.

PSEPHOFER J.-féle

gyógyszertár,

BÉCSBEN, I. KER., SINGERSTRASSE 15. SZ. ALATT „ZUM GOLDENEN REICHSAPFEL“.

Vértisztító labdacsook,

ezelőtt általános labdacsook neve alatt; ez utóbbi nevet teljes joggal megérdemlik, mivel csakugyan alig létezik betegség, melyben ezen labdacsook csodás hatását ezerszeresen be nem bizonyították volna. Évtizedek óta ezen labdacsook általános elterjedésnek örvendenek és alig van család, melyben ezen kitűnő háziszerből készlet nem volna található.

Számítalan orvos által ezen labdacsook háziszerből ajánlottak minden oly bajoknál, melyek a rossz emésztésből és székrekedésből erednek, mint epe-zavarok, májbajok, kólika, vértelulások, aranyér, béltelenség, s hasonló betegségeknek. Vértisztító tulajdonságuknál fogva kitűnő hatással vannak vérszegénység és az abból eredő bajoknál is: így sápkórnál, idegességből származó fejfájásoknál stb. Ezen vértisztító labdacsook oly könnyen hatnak, hogy a legesekélyebb fájdalmakat sem okozzák és ennek folytán még a leggyengébb egyének, de még gyermek által is minden aggodalom nélkül is bevehetők.

A számítalan hálaíratból, melyet e labdacsook fogyasztói a legkülönbözőbb és legnehezebb betegségek után egészségük visszanyerése folytán hozzánk intéztek, ezen helyen csakis néhánjat említnék azon megjegyzéssel, hogy mindenki, a ki ezen labdacsokat egyszer használta, meg vagyunk győződve, hogy azokat tovább fogja ajánlani.

Köln, 1893. április hó 30-án.

Tisztelt Pserhofer ur! Legyen oly szives és küldjön nekem ismét 15 tek reset az ön föllumulhatatlan vértisztító labdacsoa ból utánvétellel. Fogadja ez uton is legmelyebb köszönetemet labdacsoai csodahatásáért.

Maradok teljes tisztelettel

Pawlistik Ferencz, Köln, Lindenthal.

Harsche, Földik mellett, 1887. szept. hó 12-én.

Tekintetes ur! Isten akarata volt, hogy az ön labdacsoi kezesim közé kerültek, melyeknek hatását ezennel megírom: Én gyermekgyaban meghültem, olyannyira, hogy semmi munkát sem voltam többé képes végezni és bizonyára már a holtak közt volnék, ha az Ön csodálatra méltó labdacsoi engem nem mentettek volna meg. Az Isten áldja meg Ont ezért ezerszer. Nagy bizalmam van, hogy ezen labdacsook engem is tökéletesen ki fognak gyógyítani, a mint már másoknak is egészségük visszanyerésére segítségül szolgáltak.

Bécs-Ujhely. 1887. november 9. én.

Mélyen tisztelt ur! A legfőbb köszönetemet mondok ezennel Önnek 60 éves nagyném névében. Az illető 5 éven át szenvedett gyomorhurutban és vízkórságban, már életét is megunta, melyről egyébként le is mondott, midőn véletlenül egy dobozt kapott az Ön kitűnő vértisztító labdacsoaiból s azoknak állandó használata folytán tökéletesen kigyógyult.

Legfőbb tisztelettel

Weinczettel Jozefa.

Eichengraberamt, Gföhl mellett, 1889. márcz. 27-én.

Tekintetes ur! Alulírott ismétlen kér 4 csomagot az Ön valóban hasznos és kitűnő labdacsoaiból. El nem mulaszthatom legnagyobb elismerésemet kifejezni ezen labdacsook értéke felett és azokat, ahol csak alkalmam nyílik, a szenvedőknek legmelegebben fogom ajánlani. Ezen hálaíratom tetszészerinti használására Ont ezennel felhatalmazom.

Teljes tisztelettel

Hahn Ignác.

T. ur! Felkérem, miszerint az Ön vértisztító labdacsoaiból egy csomagot 6 dobozzal küldeni sziveskedjék. Csak az Ön csodálatos labdacsoainak köszönhetem, hogy egy gyomorhajból, mely engem öt éven át gyötört, megszabadultam. Ezen labdacsook nálam sohasem fognak kifogyni, s midőn legfőbb köszönetemet kifejezem, vagyok tisztelettel

Zwickl Anna.

Ezen vértisztító labdacsook csakis a Pserhofer J.-féle, az „arany birodalmi almához“ czimzett gyógyszerertárban, Bécsben, I. Singerstrasse 15. sz. a készítettnek valódi minőségben s egy 15 szean labdacsoot tartalmazó doboz ára 21 kr. Egy csomag, melyben 6 doboz tartalmazzatik 1 frt 5 krba kerül; bémentetlen utánvétellel küldésnél 1 frt 10 kr. Egy csomagnál kevesebb nem küldetik el.

Az összeg előbbeni beküldésénél (mi legjobban posta-utalványon eszközöltetik) bémentes küldéssel együtt 1 csomag 1 frt 25 kr., 2 csomag 2 frt 30 kr., 3 csomag 3 frt 35 kr., 4 csomag 4 frt 40 kr., 5 csomag 5 frt 20 kr., és 10 csomag 9 frt 20 krba kerül.

NB. Na y elterjedésük következtében ezen labdacsook a legkülönbözőbb nevek és alakok alatt utánoztatnak; ennek következtében kérek csakis Pserhofer J.-féle vértisztító labdacsokat követelni

és csakis azok tekinthetők valódiaknak, melyeknek használati utasítása a Pserhofer J. névaláírással fekete színben és minden egyes doboz fedele ugyanazon aláírással vörös színben van ellátva.

Bernhard-féle alpesifü liqueur. Bernhard W. O.-tól Bregenzben, 1/4 üveg 2 frt 60 kr, 1/2 üveg 1 frt 40 kr, 3/4 üveg 2 frt 20 kr, 1 üveg 3 frt 20 kr.

Amerikai köszvénykenőcs, gyors és biztos hatású legjobb szer, minden köszvényes és csúszos bagofgójás, főfájás, fülzsugattás stb. ellen 1 frt 20 kr.

Tannochinin hajkenőcs, Pserhofer J.-től. Évek hosszú sora óta valamennyi hajnövesztő szer között orvosok által a legjobbnak elismerve. Egy elegánsan kiállított szelencével 2 frt.

Általános tapasz, Staudel tanártól, Útós és szurás által okozott sebeknél, mérges daganatoknál, ujjkukacsz, sebes- vagy gyuladt-mell vagy más ily bajoknál, mint kitűnő szer lön kipróbálva, 1 tegely 50 kr. Bémentve 75 kr.

Fogbalzsam Pserhofer J. től. Sok év óta a fagyos tagokra és minden idült sebre, mint legbiztosabb szer elismerve, 1 köcséggel 40 krajczár, bémentve 65 kr.

Utifüvedy, üvegeske 50 kr., 2 üveg bémentve 1 frt 50 kr.

Élet-eszencia (prágai csöppek) megrotott gyomor, rossz emésztés és mindennemű altesti bajok ellen kitűnő háziszér, 1 üvegesével 22 kr., 12 üveg 2 frt.

Általános tisztító-só Bulrich A. W.-től. Kitűnő háziszér a rossz emésztés minden következményei, u. m. főfájás, szédülés, gyomorgörös, gyomorhív, aranyér, dugulás stb. ellen. 1 csomag ára 1 forint.

Angol csodabalsam, egy üveg 50 krajczár, egy kis üveg 12 krajczár.

Por a lábizzadás ellen. Ezen por megszünteti a lábizzadást s az által képződő kellemetlen szagot, épen tartja a lábballit és mint ártalmatlan szer van kipróbálva. Egy dobozzal 50 kr. Bémentve 75 kr.

Golyva balsam, kitűnő szer golyva ellen. 1 üveg 40 kr, bémentes küldéssel 65 krajczár.

Stoll, kolapreparátuma kitűnő szer az idegek erősítésére gyomor és bélbajban szenvedőknek. 1 liter kola elixir, vagy bor 3 frt, 1/2 liter kola elixir, vagy bor 1 frt 60 kr. 1/4 liter kola elixir, vagy bor 85 kr. Császár kola elixir üvegekben 5 frt 50 kr, 3 frt és 1 frt 60 kr.

Mia-Poko, kiváló szer egyoldalú fejfájás, fogfájás, rheum, stb. ellen.

Ezen itt felsorolt készítményeken kívül, az osztrák lapokban hirdetett összes bel- és külföldi gyógyszerészeti különlegességek raktáron vannak és a készletben netán nem levők gyorsan és olcsón megrendelések utánvétellel küldetnek. Bémentve csakis oly esetben történik a küldés, ha az összeg előre beérkezik, mely esetben a postaköltségek sokkal mérsékeltebbek. Budapestben kapható: Török József gyógyszerész urnál, Király-utca 12. sz.

Fenti különlegességek Török J. gyógyszerertárban Budapestben, Király utca 12. és Egger A. fia, Ország-Náadorhoz czimzett gyógyszerertárban, Váci-körút 17. sz. is kaphatók.